

Pirkei Avos Lox & Learn

Rabban Gamliel: Innovation and Authority

Sponsored by Jake and Karen Abovitz in memory of Jake's Beloved Parents,
and Karen's brother
& לאה בת אברהם ז"ל & אבא ז"ל בן אבא ז"ל

PART 1 - EULOGY

1) Mishna Sotah Chapter 9

WHEN RABBAN GAMALIEL THE ELDER DIED, THE GLORY OF THE TORAH CEASED, AND PURITY AND ABNEGATION PERISHED	משמת רבן גמליאל הזקן בטל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות
--	---

PART 2 – TRADITION VS. INNOVATION

2) Mishna Peah 2:6

THE STORY IS TOLD OF R. SIMEON OF MIZPAH THAT HE SOWED ONCE HIS FIELD [WITH TWO DIFFERENT KINDS] AND CAME BEFORE RABBAN GAMALIEL. THEY BOTH WENT UP TO THE CHAMBER OF HEWN STONE AND ENQUIRED [THE LAW]. NAHUM THE SCRIBE SAID: I HAVE A TRADITION FROM R. ME'ASHA, WHO RECEIVED IT FROM ABBA, WHO RECEIVED IT FROM THE ZUGOTH, WHO RECEIVED IT FROM THE PROPHETS AS AN HALACHAH OF MOSES FROM SINAI, THAT A MAN WHO SOWS HIS FIELD WITH TWO KINDS OF WHEAT AND MAKES IT UP INTO ONE THRESHING-FLOOR MUST GIVE ONE PE'AH, IF TWO THRESHING-FLOORS, [HE GIVES] TWO PE'AH'S	מעשה שזרע ר' שמעון איש [*] המצפה לפני רבן גמליאל ועלו ללשכת הגזית ושאלו אמר נחום הלביר מקובל אני מרבי מיאשא שקבל מאבא שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני בזרע את שדהו שני מיני חטין אם עשאן גורן אחת נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות
---	--

PART 3 – PRIESTS

3) Maseches Sofrim 5:17

It is related of Rabbi Halafta that, when he visited Rabban Gamliel, he found him sitting at his table and reading the translation of Job. He said to him: "Master, will you permit me to tell you what my eyes saw?" "Tell me," he replied. "I saw Rabban Gamliel the Elder, your grandfather, as he sat atop the building on the Temple Mount when a translation of Job was brought to him, and he instructed the builders to remove a row of stones and bury it underneath." (Soferim 5:15)	מעשה בר' חלפתא, שהלך לפני רבן גמליאל, ומצאו יושב על שולחנו, ובידו תרגום של איוב, והיה קורא בו, אמר לו הרשני לומר מה שראו עיני, אמר לו אמור, אמר לו צופה הייתי ברבן גמליאל הזקן אבי אביר, שהיה יושב על גבי הבניין בהר הבית, והביאו לפניו תרגום של איוב, ואמר לבנאין סלקו את השורה ושקעו זה תחתיו
--	---

PART 4 - AUTHORITY

4) Talmud Bavli Sanhedrin 11b

For it has been taught: It once happened that Rabban Gamaliel was sitting on a step on the Temple-hill and the well known Scribe Johanan was standing before him while three cut sheets were lying before him. 1. 'Take one sheet', he said, 'and write an epistle to our brethren in Upper Galilee and to those in Lower Galilee, saying: "May your peace be great! We beg to inform you that the time of 'removal' has arrived for setting aside [the tithe] from the olive heaps." 2. Take another sheet, and write to our brethren of the South, "May your peace be great! We beg to inform you that the time of 'removal' has arrived for setting aside the tithe from the corn sheaves." 3. And take the third and write to our brethren the Exiles in Babylon and to those in Media, and to all the other exiled [sons] of Israel, saying: "May your peace be great for ever! We beg to inform you that the doves are still tender and the lambs still too young and that the crops are not yet ripe. It seems advisable to me and to my colleagues to add thirty days to this year."	מעשה ברבן גמליאל שהיה יושב על גב מעלה בהר הבית, והיה יוחנן סופר הלז עומד לפניו, ושלוש איגרות חתוכות לפניו מונחות. אמר לו: טול איגרתא חדא, וכתוב: לאחנא בני גלילאה עילאה ולאחנא בני גלילאה תתאה, שלומכון יסגא מהודעין אנחנא לכון דזמן ביעורא מטא, לאפרושי מעשרא ממעטנא דזיתא. וטול איגרתא חדא וכתוב: לאחנא בני דרומא, שלומכון יסגא! מהודעין אנחנא לכון דזמן ביעורא מטא, לאפרושי מעשרא מעומרי שיבליא. וטול איגרתא חדא וכתוב: לאחנא בני גלוותא בבבל, ולאחנא דבמדי, ולשאר כל גלוותא דישראל, שלומכון יסגא לעלם! מהודעין אנחנא לכון דגוזליא רכיכין, ואימריא ערקין, וזמנא דאביבא לא מטא, ושפרא מילתא באנפאי ובאנפי חבירי ואוסיפית על שתא דא יומין תלתין
---	--

PART 5 – AUTHORITY & INNOVATION

5) Mishna Rosh Hashana 2:5

THERE WAS A LARGE COURT IN JERUSALEM CALLED BETH YA'AZEK. THERE ALL THE WITNESSES USED TO ASSEMBLE AND THE BETH DIN USED TO EXAMINE THEM. THEY USED TO ENTERTAIN THEM LAVISHLY THERE SO THAT THEY SHOULD HAVE AN INDUCEMENT TO COME. ORIGINALLY THEY USED NOT TO LEAVE THE PLACE THE WHOLE DAY, BUT RABBAN GAMALIEL THE ELDER INTRODUCED A RULE THAT THEY COULD GO TWO THOUSAND CUBITS FROM IT IN ANY DIRECTION. THESE WERE NOT THE ONLY ONES [TO WHOM THIS CONCESSION WAS MADE].

חצר גדולה היתה בירושלים ובית יעזק היתה נקראת ולשם כל העדים מתכנסים ובית דין בודקין אותם שם וסעודות גדולות עושין להם בשביל שיהו רגילין לבא [*] בראשונה לא היו זזין משם כל היום התקין רבן גמליאל הזקן שיהו מהלכין אלפים אמה לכל רוח ולא אלו בלבד אלא אף החכמה הבאה לילד והבא להציל מן הדליקה ומן הגייס ומן הנחר ומן המפולת הרי אלו כאנשי העיר ויש להם אלפים אמה לכל רוח

6) Mishna Yevamos 16:7

R. AKIBA STATED: WHEN I WENT DOWN TO NEHARDEA TO INTERCALATE THE YEAR, I MET NEHEMIAH OF BETH DELI WHO SAID TO ME, 'I HEARD THAT IN THE LAND OF ISRAEL NO ONE, WITH THE EXCEPTION OF R. JUDAH B. BABA, PERMITS A [MARRIED] WOMAN TO MARRY AGAIN ON THE EVIDENCE OF ONE WITNESS'. 'THAT IS SO', I TOLD HIM. TELL THEM', HE SAID TO ME, 'IN MY NAME: (YOU KNOW THAT THIS COUNTRY IS IN CONFUSION BY REASON OF RAIDERS); I HAVE THIS 40 TRADITION FROM R. GAMALIEL THE ELDER: THAT A [MARRIED] WOMAN MAY BE ALLOWED TO MARRY AGAIN ON THE EVIDENCE OF ONE WITNESS'. AND WHEN I CAME AND RECOUNTED THE CONVERSATION IN THE PRESENCE OF R. GAMALIEL HE REJOICED AT MY INFORMATION AND EXCLAIMED, 'WE HAVE FOUND A COLLEAGUE FOR R. JUDAH B. BABA!' AS A RESULT OF THIS TALK R. GAMALIEL RECOLLECTED THAT SOME MEN WERE ONCE KILLED AT TEL ARZA, AND THAT R. GAMALIEL [THE ELDER] HAD ALLOWED THEIR WIVES TO MARRY AGAIN ON THE EVIDENCE OF ONE WITNESS. AND THE LAW WAS ESTABLISHED THAT [A WOMAN] SHALL BE ALLOWED TO MARRY AGAIN [ON THE EVIDENCE OF ONE] WITNESS [WHO STATES THAT HE HAS HEARD THE REPORT] FROM ANOTHER WITNESS, FROM A SLAVE, FROM A WOMAN OR FROM A BONDWOMAN.

אמר רבי עקיבא כשירדתי [*] לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא רבי יהודה בן בבא ונומיתי לו כן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגייסות מקובלני מרבן גמליאל הזקן שמשיאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני רבן גמליאל שמח לדברי ואמר מצאנו חבר לרבי יהודה בן בבא מתוך הדברים נזכר רבן גמליאל שנהרגו הרוגים בתל ארזא והשיא רבן גמליאל הזקן נשותיהם על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד מפי עבד מפי אשה מפי שפחה

7) Mishna Gittin 4:2

IF A MAN AFTER DISPATCHING A GET TO HIS WIFE MEETS THE BEARER, OR SENDS A MESSENGER AFTER HIM, AND SAYS TO HIM, THE GET WHICH I HAVE GIVEN TO YOU IS CANCELLED, THEN IT IS CANCELLED. IF THE HUSBAND MEETS THE WIFE BEFORE [THE BEARER] OR SENDS A MESSENGER TO HER AND SAYS, THE GET I HAVE SENT TO YOU IS CANCELLED, THEN IT IS CANCELLED. ONCE, HOWEVER, THE GET HAS REACHED HER HAND, HE CANNOT CANCEL IT. IN FORMER TIMES A MAN WAS ALLOWED TO BRING TOGETHER A BETH DIN WHEREVER HE WAS AND CANCEL THE GET. RABBAN GAMALIEL THE ELDER, HOWEVER, LAID DOWN A RULE THAT THIS SHOULD NOT BE DONE, SO AS TO PREVENT ABUSES.

בראשונה היה עושה בית דין [*] במקום אחר ומבטלו התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו עושין כן מפני תקון העולם בראשונה היה משנה שמו ושמה שם עירו ושם עירה והתקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש פלוני וכל שם שיש לו אשה פלונית וכל שום שיש לה מפני תקון העולם

8) Avos 1:16

MISHNAH 16. RABBAN GAMALIEL⁵⁵ USED TO SAY: APPOINT A TEACHER FOR THYSELF AND AVOID DOUBT,⁵⁶ AND MAKE NOT A HABIT OF TITHING BY GUESSWORK.⁵⁷

רבן גמליאל אומר עשה לך רב והסתלק [*]
מן הספק ואל תרבה לעשר אומדות

9) The Sages, Rabbi Lau, p. 278

REMOVE YOURSELF FROM DOUBT

Rabban Gamliel sought to unify the people under the authority of the sages. His rule heralds the beginning of the tannaitic period. The era of the Pairs has ended and we have entered a period of wide ranging disputes and continued conflict. Someone was needed to unite the powers-that-be in order to prevent the bifurcation of the Torah (from becoming “two Torahs”) and of Jewish society. Rabban Gamliel (incidentally, the first to be known by the title of *Rabban*) assumed this responsibility. Two missions confronted him: Firstly, he had to maintain and perpetuate the tradition of creativity instituted by his grandfather, enabling the renewal of the Torah in a manner that addressed the dynamic needs of the generation. Secondly, he had to ensure the universal Jewish acceptance of the Torah in its entirety. For example, an annual calendar not universally adhered to was worthless. Had nobody complied with his enactment prohibiting a husband from cancelling a *get*, what power would he have had? The secret to the sages’ power lay in their ability to combine these two factors: creativity and authority.

“Acquire a teacher for yourself and remove yourself from doubt” – The failure of the students of Shammai and Hillel to “properly serve their teachers” resulted in the proliferation of disputes which stifled progress, brought confusion and a general lack of direction. Addressing this problem, Rabban Gamliel centralized and stressed rabbinic authority, preventing its development along multiple tracks, streamlining the entire system, and channeling it toward defined horizons devoid of doubt.

Nonetheless, it was Rabban Gamliel who said, “Do not accustom yourself to tithing by estimate.” Tithing by estimate inevitably produces mistakes. When a person tithed too little produce, the tithes would be valid but the remaining fruit would remain in the category of *tevel* (i.e., untithed), and hence prohibited. Tithing too much produce meant that while the fruit is ritually acceptable it contains an element of *hullin* (that which is not sanctified). Rabban Gamliel presented a solution to the problem of doubt and of mistakes, not by adopting the path of stringency, but rather by “acquiring a teacher for yourself.”

10) Midrash Shmuel

לזכור קבלה. אלא שעד כאן הוזכרו אלה הזוגות שהיו מקבלים מרבותיהם מובהקים בדרך קבלה ומסורה יותר ממה שהיו הם מפלפלים בעיוניהם ועדיין לא נפלו ביניהם ספקות וקושיות כמו שקרה להם אחרי כן ולכן הזוגות האלה שהיו להם מלמדים מוסרים ונותנים דרך שמועה וקבלה כל התורה שבעל פה היו מזכירים בהם לשון קבלה וגם ליותר שבח ושלמות לא היו מתארים אותם אלא בשם לבד כי קרה להם כמו לנביאים ולזקנים הראשונים. אמנם אחר הלל ושמאי פסקו הזוגות ורבו המחלוקת כמו שאמרו ז"ל משרבו תלמידי הלל ושמאי נעשית תורה כשתי תורות וכן אמרו שאנו מוצאים שהם בחייהם לא נחלקו וותלמידיהם לא זזה המחלוקת ועל כן משם והלאה תורת כל חכם וחכם לא היתה מוגבלת מקובלת ונמסרת כמו הראשונים כי חודשו ספקות הרבה והיו צריכים הם להחזירה מפלפולם ולהתבונן ולחדש פירושים חלוקים בשמועות ועל כן לא נאמר בהם לשון קבלה וגם בעבור זה הם מתוארים בלשון רב ורבי לפי שלא היו כמו הראשונים בענין השמועה אלא מתחכמים ודורשים מעצמם וזה לא לעזר ולא להועיל כי לבושת וגם לחרפה בעונותינו עכ"ל. ובוזה אפשר שיובן כוונת האדון הזה כי בראות כי ממנו ואילך פסקו הזוגות ורבו המחלוקת וחודשו הספקות וצריך האדם מכח פלפולו ועיונו והתבוננותו להיות רב ורבי ללמד לעצמו ולסלק ולהסיר מעליו ספק המכשולות לז"א עשה לך רב כלומר כיון שכבר נפסקה הקבלה צריך שתעשה לעצמך רב ורבי ושתלמד לעצמך מעיונך ומפלפול תוציא הדין לאמתו ותוציא לאור משפטו ותסתלק מן הספק וז"ש והסתלק מן הספק. ולפי שכבר אפשר

11) Rav Asher Weiss

תלמיד חכם מופלג וירא שמים מרבים שסובל ממקרה קשה של אובססיביות (O.C.D.) ולרוב אינו מסוגל להגות ברכה כהלכתה, או לקרוא את השמע כהלכתה, ולפעמים נאבק הוא זמן רב ללא הועיל כדי להוציא שם השם כראוי, ויש לו עגמת נפש עצומה.

פדעת הרופאים המומחים בתחום זה דרך הטיפול היא שלעולם לא יחזור פעמיים על דיבור או תפילה ואם לא הצליח בפעם ראשונה להגות את הברכה או התפלה כראוי אין לעשות כלל נסיון נוסף. בדרך זו מקווים רופאיו לחלצו ממיצר ולהקל על מצוקתו.

ת"ח זה נפשו בשאלתו. כאשר ברור לו כשמש שלא הגה את השם כדין ולא יצא יד"ח בברכתו האם מותר לו לאכול. ואת"ל שמותר לו האם ראוי שימנע מאכילת פת כדי שלא יתחייב בברכת המזון, ועכ"פ לא יאכל כדי שביעה כדי שלא יבטל מצות ברהמ"ז דאורייתא.

א. כבר ביארתי במק"א דרשאי האדם לבטל מצות עשה כדי שלא יפול למשכב ויחלה. דאם פטור הוא מלבזבז הון רב על המצוות ה"ה שאינו חייב לחלות, ולא יהא ממונו חביב עליו מגופו. וכיון שבני"ד בביטול מצוות עשה עסקינן ולא בעבירת לאו, נראה דמותר לו לבטל מצוה כדי להתרפאות מחליו כשאי אפשר בענין אחר, דכשם שמותר לו לבטל מצוה כדי שלא יחלה ה"ה כדי להתרפאות מחליו.